

Projekt dotyczy zjawisk zachodzących na obszarze Indii południowych, głównie w regionie historycznego, przednowoczesnego Tamilnadu, gdzie odnajdziemy wiele zróżnicowanych tradycji kulturowych, tkwiących głęboko w rzeczywistości lokalnej, ale także odwołujących się do zjawisk wspólnych kulturze całego Subkontynentu.

Naszym celem jest kontekstualizacja elementów kultury regionu, które pojawiają się w tekstach tamże powstających i prezentujących różne aspekty już często przekształconych tradycji lokalnych. Badania zamierzamy prowadzić z perspektywy kulturowej ekologii literatury (Zapf 2016), w ujęciu której wzajemne relacje pomiędzy naturą i kulturą są źródłem powstawania sieci tekstów literackich i innych wytworów kultury postrzeganych jako zjawiska ekologiczne, tzn. osadzonych w dwóch zasadach myśli ekologicznej: wzajemnego powiązania i różnorodności. Wybranymi przez nas przykładami są religijne tradycje pañcaratra i śriwaisznawa (Pāñcarātra, Śrīvaiṣṇava), a także medyczno-alchemiczna tradycja tamilskich siddhów. Tradycje religijne wraz z ich literaturą, doceniając rolę natury i wykorzystując środowisko dla własnych potrzeb, odnoszą się do sakralnej geografii. Z kolei tamilsy medycy (siddhowie) wykorzystują unikatowe, naturalne elementy obszaru do stworzenia oryginalnej, chociaż odwołującej się do Ajurwedy (Āyurveda), tradycji medyczno-alchemicznej, badającej i zalecającej specyficzne dla tego regionu substancje.

Interpretacja i kontekstualizacja zróżnicowanych danych zakłada przyjęcie szerokiej perspektywy. O ile różnorodne zagadnienia dotyczące natury ważne były dla badaczy zajmujących się domeną indyjskiej literatury klasycznej *kāvya* od dawna (w tym na przykład rozwijający się od kilkunastu lat Pandanus Project), jednym z niewielu indologów, którzy intuicyjnie doceniali rolę natury w kształtowaniu kultury południa Indii z bliskiej nam perspektywy był Sontheimer (patrz koncepcja zamieszkałego, uprawnego obszaru zwanego *kṣetra* i niezamieszkałego, dzikiego, niebezpiecznego obszaru zwanego *vana*, które się wzajemnie przenikają w Sontheimer 1987). Celem projektu jest wzbogacenie tego podejścia osiągnięciami zachodniej metodologii. W związku z tym, analizując jak dotąd nieopracowane oryginalne źródła tekstowe, będziemy się odwoływać do metod kulturowej ekologii stosowanej do badań nad literaturą (Zapf 2016) i do metod kulturowej teorii literatury (podejście transdyscyplinarne i transtekstualne: Markowski/Nycz 2012), a także do geopoetyki (Rybicka 2014).

Badania prowadzone w oparciu o oryginalne źródła w sanskrycie, w języku tamilskim i telugu (teksty chwalone miejsca święte – *māhātmya* z Tamilnadu i obecnego Andhra Pradeś, a także literaturę tamilskich siddhów) będą uzupełniane ustnymi relacjami wyznawców/praktyków oraz analizą obiektów sztuki świątynnej. Idee w nich zawarte, jak zamierzamy wykazać, mają swe źródło, są modyfikowane lub kształtowane przez wyjątkowe otoczenie, zawierające takie elementy jak specyficzny krajobraz, fauna, flora, minerały czy rdzenna ludność. Dlatego, oprócz realizacji badań prowadzonych częściowo w europejskich akademickich ośrodkach indologicznych, projekt zakłada współpracę z indyjskimi badaczami i instytucjami naukowymi, a także badania terenowe w Indiach, zarówno w ośrodkach religijnych jak i związanych z tradycyjną medycyną.

Powodem podjęcia tematu jest bardzo ważna dla kształtowania kultury całego Subkontynentu indyjskiego rola południa Indii. Dotychczas niewystarczająco badane literackie tradycje regionu dotyczące wiedzy religijnej wraz z będącą ich integralną częścią sztuką religijną, a także istotny dla duchowej i fizycznej pomyślności mieszkańców regionu system wiedzy tamilskich siddhów, zasługują na więcej uwagi, zwłaszcza że wykazują wiele interesujących, wciąż niezauważanych cech i idei, współzależnych i dystynktywnych. Narastające zagrożenie gwałtowną modernizacją współczesnych Indii sprawia, że gromadzenie, studiowanie, interpretowanie i kontekstualizacja elementów tradycyjnej kultury południa Indii wydaje się tym bardziej zasadne.